

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Пригодій М.А. – доктор педагогічних наук, професор,
заступник директора з наукової роботи,
Інститут професійної освіти НАПН України

В епоху індустрії 4.0. цифровізація закладів професійної та фахової передвищої освіти є наступним еволюційним кроком до удосконалення системи підготовки громадян до нових соціально-виробничих відносин. Цифрові технології стали предметом надзвичайної важливості в будь-якому контексті, особливо на робочому місці.

Отже, головна мета системи освіти полягає в тому, щоб підготувати майбутніх фахівців, здатних вирішувати проблеми та шукати ефективні рішення, використовуючи свою цифрову компетентність як ключову навичку.

Цифрова трансформація у сфері освіти – це комплексна робота над побудовою екосистеми цифрових рішень у сфері освіти, включно зі створенням безпечного електронного освітнього середовища, забезпеченням необхідної цифрової інфраструктури закладів освіти, підвищення рівня цифрової компетентності, цифровою трансформацією процесів та послуг, а також автоматизацією збору і аналізу даних.

Міжнародною експертною групою з представників п'яти університетів (Zhongyuan University of Technology, Anhui Agricultural University, Wuchang University of Technology, Universiti Teknologi Malaysia, Koneru Lakshmaiah Education Foundation) було встановлено, що основними рушійними силами впровадження цифрової трансформації у закладах освіти є [5]:

- оновлення та адаптація навчальної програми;
- інтеграція цифрових технологій в усі сфери освітньої діяльності;
- широке впровадження хмарних обчислень.

У ході досліджень Інституту професійної освіти НАПН України

встановлено, що 86 % педагогічних працівників визнають перспективність використання цифрових технологій при викладанні навчальних дисциплін. Разом з тим 72 % підкреслюють, що потребують додаткової підготовки з використання цифрових технологій в освітньому процесі, а 66 % опитаних висловлюють відкрите незадоволення поєднанням цифрових технологій та традиційними підходами щодо нормування часу організації освітнього процесу. Як наслідок 54 % респондентів виявили готовність до кординальних змін звичайних форм і методів навчання в системі професійної освіти на користь цифрової трансформації освітнього процесу. Проте слід зауважити, що 63 % педагогів наголошують на відсутності ефективних методик використання цифрових технологій у освітньому процесі [1, с. 3].

Зміни у якості підготовки фахівців не відбуваються лише через контакт із цифровими технологіями, їх запровадження частіше відбувається як наслідок вирішення проблем «забезпечення безпечних умов» освіти, або адміністративного тиску у зв'язку з «модюю не все цифрове» [2].

Британська організація цифрової освіти Jisc провела опитування понад 22 000 студентів із 74 британських і 10 міжнародних організацій. Встановлено, що всі переваги цифрових технологій у контексті навчання ще не були реалізовані, і цифрові технології частіше впроваджуються для зручності, а не для педагогічної ефективності [4, с. 5].

Отже, гостро стоїть питання про оформлення чіткої теорії і методики використання цифрових технологій у освітньому процесі.

Актуальність проблеми цифровізації освіти підтверджується Європейською Комісією, яка у квітні 2023 року оприлюднила прес-реліз із зазначенням двох основних спільних проблем країн-членів ЄС:

- 1) відсутність загальнодержавного підходу до цифрової освіти та професійної підготовки;
- 2) виникнення труднощів з формування у громадян необхідних цифрових навичок

Для усунення даних проблем Європейська Комісія розробила «План дій в

області цифрової освіти (2021-2027)» де рекомендує [3]:

По-перше, сприяти розвитку високорозвинutoї екосистеми цифрової освіти: запровадити змішані підходи до навчання; визначити зміст європейської цифрової освіти; сприяти покращенню підключення та доступності цифрового навчального обладнання; розробити програму цифрової трансформації закладів освіти; визначення правил використання штучного інтелекту та даних у викладанні для педагогів тощо.

По-друге, удосконалення цифрових навичок та компетентностей для цифрової трансформації: дотримання викладачами принципів підвищення цифрової грамотності та боротьби з дезінформацією; оновлення Європейської системи цифрових компетентностей у зв'язку з широким впровадженням штучного інтелекту; використання Європейського сертифікату цифрових навичок (EDSC); запровадження стажувань у сфері цифрових можливостей тощо.

Для аналізу рівня розвитку цифровізації в Україні Кабінет Міністрів розпорядженням від 05 вересня 2023 року № 774-р затвердив перелік показників Індексу цифрової економіки та суспільства (Digital Economy and Society Index – DESI)

DESI охоплює п'ять основних сфер: 1. Зв'язок: ступінь доступу до ширококутного інтернету та якості його обслуговування. 2. Людський капітал: рівень цифрових навичок населення, і навіть інвестиції у цифрову освіту. 3. Використання Інтернету: поширеність використання Інтернету для різних цілей, таких як навчання, робота та спілкування. 4. Інтеграція цифрових технологій: використання цифрових технологій у бізнесі та громадських послугах. 5. Цифрові державні послуги: доступність та якість цифрових державних послуг.

Використання даного індексу дозволить провести порівняльний аналіз з країнами Європейського Союзу та визначити пріоритетні напрямки цифрової трансформації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Пригодій М. А. Методичні засади застосування цифрових технологій у підготовці майбутніх кваліфікованих робітників. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 2024. № 6(1). С. 1-13. URL: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2024.6104> (дата звернення: 15.04.2023).
2. Пригодій М., Васюченко П. Формування моделі фахівця – основа майбутньої професійної діяльності та ефективної підготовки до неї. *Зб. мат. VI Між. наук.-практ. конф «Наука в інформаційному просторі» (16-17 вер. 2010 р.)*. URL: http://www.confcontact.com/20100916/pe_prigod.htm (дата звернення: 15.04.2023).
3. Digital Education Action Plan (2021-2027). European Commission. 2020. URL: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan> (Last accessed: 15.04.2023).
4. Newman T., Beetham H. *Student digital experience tracker 2017: the voice of 22,000 UK learners*. Jisc, 2017. 40 p. URL: <http://repository.jisc.ac.uk/6662/1/Jiscdigitalstudenttracker2017.pdf> (дата звернення: 15.04.2023).

УДК: 378.937

ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ ЯК НЕОБХІДНА НАВИЧКА МАЙБУТНЬОГО МЕНЕДЖЕРА МОРСЬКОЇ ГАЛУЗІ

Колмикова О.О. – кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри гуманітарних дисциплін Дунайського інституту
Національного університету «Одеська морська академія», Україна

Конфлікт (від лат. *conflictus* – зіткнення) – це «незгода між двома або більше сторонами (особами чи групами), коли кожен намагається зробити так, щоб були прийняті або враховані саме його інтереси, і перешкодити іншій зацікавленій стороні зробити те саме» [2, с.147]. Конфлікти є неминучими в будь